



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



## МЕТОДОЛОГИЯ

**с унифицирана система от индикатори за  
наблюдение и оценка на изпълнението на  
стратегически планови документи в това число и  
ОПР и ръководство към нея**

## МЕТОДОЛОГИЯ

**За оценка на въздействието на стратегически  
планови документи и ръководство към нея**

**„Ес Пи Консулт БГ“ ООД,**

**юни, 2014**

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



**МЕТОДОЛОГИЯ**  
**с унифицирана система от индикатори за наблюдение и оценка**  
**на изпълнението на стратегически планови документи на**  
**Община Долни чифлик**  
**в това число и ОПР и ръководство към нея**

юни, 2014 г.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



## СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	4
2. НОРМАТИВНО ОПРЕДЕЛЕНИ ИЗИСКВАНИЯ И УСЛОВИЯ	7
2.1. ОБЩИ НОРМАТИВНИ УСЛОВИЯ СВЪРЗАНИ С ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА УЧАСТИЕ НА СТРУКТУРИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ НА МЕСТНИТЕ ПОЛИТИКИ	7
2.2. Законови изисквания към наблюдението и оценката, в т. ч. на ОПР	12
3. ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ	15
3.1. Мониторинг/наблюдение и оценка на публични политики и стратегически планови документи	15
3.2. Общински план за развитие	19
4. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАНОВИ ДОКУМЕНТИ, В Т. Ч. ОПР	20
4.1. Правила на мониторинга и оценката, произтичащи от нормативните документи за регионално развитие за представителите на местната администрация	20
4.1.1. Вътрешен и външен мониторинг	25
4.1.2. Източници на информация за извършване на наблюдение и оценка на стр. документи, в т. ч. ОПР	26
4.1.3. Индикатори за оценка на изпълнението на стратегическите планови документи, в т. ч. ОПР	28
4.2. Правила и механизъм на гражданско участие в етапа на мониторинг, оценка и контрол на изпълнението на ОПР	32
РЪКОВОДСТВО	37
1. Работна група за наблюдение (мониторинг) на изпълнението на ОПР и др. стр. документи	37
2. Процедура	38
2. Координация и сътрудничество между областта, общините и региона	41
3. Публичност и прозрачност	42

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



## ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ЗРР	Закон за регионално развитие
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионално развитие
ЗМСМА	Закон за местно самоуправление и местна администрация
ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Областна стратегия за развитие
СРП	Североизточен район за планиране
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ДФЗ	Държавен фонд "Земеделие" – Разплащателна агенция
РА	
ЕИС	Единна информационна система
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България
ОП	Оперативни програми
НПО	Нестопанска организация
СГО	Структури на гражданското общество
СУК	Система за управление на качеството

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



## 1. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата Методология с унифицирана система от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на стратегически планови документи в това число и ОПР и ръководство към нея са резултат от изпълнението на Договор № 192/12.06.2014 г. за изпълнение на обществена поръчка с предмет: **„Обучения, разработване на стратегически документи, други съпътстващи дейности и информация и публичност във връзка с изпълнението на проект „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“** със следните обособени позиции: ОП № 1 „Разработване на две методологии и ръководства към тях“; ОП № 2 „Обучения/семинари за работа с новите инструменти за наблюдение и оценка“; ОП № 3 „Разработване на оценка на ОПР 2007-2013 и ОПР 2014г.-2020 г., в т. ч. аналитичен доклад от проучване на социално-икономическото състояние в община Долни чифлик, SWOT анализ; ОП № 4 „Координационни двудневни срещи на 4 фокус групи“; ОП № 5 „Осигуряване на информация и публичност“, сключен между Община Долни чифлик и „ЕС ПИ КОНСУЛТ БГ“ ООД с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, Приоритетна ос I „Добро управление“, Подприоритет 1.3 „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики“, Бюджетна линия BG051PO002/13/1.3-07.

С настоящите методология и система се цели подкрепа при организирането и провеждането на наблюдение, контрол и оценка върху изпълнението на стратегически планови документи на община Долни чифлик, бенефициент по проекта. Методологията и системата следва да са в

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



помощ както на представители на администрацията на местната власт, така и на представители на структурите на гражданското общество.

Разработването и въвеждането на Методология с унифицирана система от индикатори за наблюдение и оценка за изпълнението на стратегически планови документи е задължение на органите, компетентни да изпълняват отделните политики.

**Методологията** е свързана от една страна с анализ на принципите и методите, правилата и постулатите, прилагани в една администрация, а от друга – със систематичното изследване на методите, които са или могат да бъдат приложени в тази дисциплина. **Система** е множество от индикатори, като съвкупността от тях определя структурата на системата. Правилата и постулатите са онези норми на общуване между хората в една група, които правят процеса ефективен и резултатен, а целта – постижима. Съдържанието и обхватът им се основават на необходимостта от повишаване на партньорството между местната власт и структурите на гражданското общество, при формиране на местните политики, наблюдение и граждански контрол за тяхното изпълнение.

**Процесите на наблюдение, контрол и оценка** на изпълнението на политиката за регионално развитие са неразделна част от общия процес на стратегическото планиране, който включва разработване, изпълнение и управление на дългосрочни стратегически, програмни и планови документи. С промяната на Закона за регионално развитие (ЗРР) от 2008 г. са въведени изисквания към административните органи на съответното ниво (местно, областно, регионално и национално) да извършват за определен период дейности по наблюдение и оценка изпълнението на съответните документи и политики.

**Контролът е задължителна част от процесите на управление** при изпълнение на дейностите от даден административен орган и представлява

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



неизменна част от правилата, по които работи администрацията на различните нива.

От началото на 2009 г. в общественото пространство стана все по-актуална темата за прилагане на граждански мониторинг като един от инструментите за прилагане на местното самоуправление. В този период може да бъде намерена публична информация за проведени експертни дискусии, на които теоретично и нормативно се разглежда и обсъжда темата за граждански мониторинг на управлението.

Лисабонският договор за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност, подписан през 2007 г., Законът за юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) от 2000 г. създават правна възможност на гражданските организации да се включат в процесите на вземане на решения на национално и местно ниво, да засилят своите застъпнически умения и да изградят мрежи и коалиции, които по-добре да защитават обществените интереси.

Структурите на гражданското общество (СГО) включват формално конституираните, неправителствени, нестопански, самоуправляващи се, неполитически и доброволчески организации, които формират третия сектор в обществено-политическия живот.

Взаимодействието между местната власт и структурите на гражданското общество се осъществяват в процеса на:

- проучване на обществените потребности,
- планиране и прилагане на местни политики за развитие,
- разработване на общински стратегии и планове за развитие, тяхната реализация, мониторинг и оценка.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



Мониторингът/наблюдението се свързва с една от значимите управленски функции – оценката и контрола при планиране и управление на програми и проекти, поради което е важен инструмент за ефективното управление. Терминът мониторинг има латински произход (monitoring) и означава системно наблюдение на даден процес с цел фиксиране на съответствие или несъответствие на резултатите с първоначално планираните.

Мониторингът на общински програми и проекти е насочен към повишаване равнището на информационно обслужване на управлението и към подобряване на качеството и ефективността в партньорството между общинската администрация и структурите на гражданското общество. Основната му цел е да осигурява надеждна обратна информация за състоянието на наблюдавания обект/субект с оглед формиране на правилни управленски решения

## 2. НОРМАТИВНО ОПРЕДЕЛЕНИ ИЗИСКВАНИЯ И УСЛОВИЯ

### 2.1. Общи нормативни условия, свързани с възможността за участие на структурите на гражданите при определяне, изпълнение, наблюдение и контрол на местните политики

Публичните политики се разработват и прилагат чрез нормативни и ненормативни актове – законопроекты и закони, както и чрез подзаконовни нормативни актове и свързаните с тях общи и индивидуални административни актове, концепции, програми и стратегии.

Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение. Законът за местното самоуправление и местната администрация (чл. 17) определя основните сфери на компетенции на местната власт в които гражданите участват в управлението на общината както чрез

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*





Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



избраните от тях органи, така и непосредствено **чрез референдум и общо събрание на населението**. Местен референдум и общо събрание на населението се свикват и произвеждат при условия и по ред, определени със закон. Разходите за произвеждането на местен референдум и общо събрание на населението се поемат от общинския бюджет.

Основните политики от местно значение и от компетенциите на местната власт в които закона определя правота и реалната възможност на гражданите да участват при формиране на решения са:

- общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация;
- устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;
- образованието;
- здравеопазването;
- културата;
- благоустрояването и комуналните дейности;
- социалните услуги;
- опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
- поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
- развитието на спорта, отдиха и туризма.

В тази връзка, към настоящия момент в община Долни чифлик са разписани и следните стратегически документи, някои от които следва да се актуализират, или пренапишат:

- Общински план за развитие 2007-2013 г.;
- План за енергийна ефективност на Община Долни чифлик и програма за изпълнението му 2010 – 2013 г.;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Стратегия за управление на общинската собственост за периода 2011-2015 г.;
- Годишна програма за управление и разпореждане с имотите – общинска собственост през 2012 г.;
- Общинска стратегия и план за действие за развитие на социални услуги 2011-2015 г.;
- Програма за намаляване на популацията и трайно решаване на проблема с безстопанствените кучета на територията на Община Долни чифлик;
- Програма за опазване на околната среда на Община Долни чифлик 2008-2013 г.;
- Приложение 3 към ПООС на Община Долни чифлик;
- План за действие към Програмата за опазване на околната среда на Община Долни чифлик за периода 2008-2013 г.;
- Общинска програма за управление на отпадъците;
- Система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци от територията на Община Долни чифлик (приложение 1);
- Приложение 2;
- Приложение 6;
- Приложение 7;

Общинският съвет е приел и наредби и правилници, които регламентират изпълнението на конкретни местни политики, включително в икономическата, социалната, екологичната и бюджетната сфера, а именно:

- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Долни чифлик;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Наредба за определяне размера на местните данъци на територията на община Долни чифлик;
- Наредба за пожарната безопасност на територията на община Долни чифлик;
- Правилник за организацията и дейността на Общински съвет-Долни чифлик;
- Наредба за съставяне, изпълнение и отчитане на бюджета на община Долни чифлик;
- Наредба за предоставяне на концесия на обекти;
- Наредба за рекламната и информационната дейност на територията на община Долни чифлик;
- Наредба по управление на отпадъците и поддържане на чистотата;
- Наредба за реда и условията за издаване на разрешение за поставяне на временни преместваеми обекти и елементи на градското обзавеждане;
- Наредба за принудително изпълнение на заповеди за премахване, поправяне, здравяване и хигиенизиране на строежи или части от тях от администрацията на община Долни чифлик;
- Наредба за поддържане и опазване на обществения ред и чистотата на населените места на територията на община Долни чифлик;
- Наредба за управление на общинските пътища;
- Наредба за условията и реда за упражняване правата на собственост върху частта на община Долни чифлик от капитала на търговските дружества;
- Правилник за организацията и дейността на консултативния съвет по въпросите на туризма в община Долни чифлик;
- Наредба за провеждане на обществено обсъждане за поемане на общински дълг в община Долни чифлик;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество;
- Правилник за реда и начина за отпускане на еднократна финансова помощ на граждани;
- Наредба за настаняване под наем на граждани с доказани жилищни нужди и продажба на общински жилища на техните наематели и на други лица;
- Наредба за отглеждане на животни на територията на община Долни чифлик;

Друг важен за подчертаване момент е, че община Долни чифлик е сертифицирана съгласно изискванията на международния стандарт ISO 9001:2008 Системи за управление на качество (СУК).

Сертификацията е за следните дейности: осъществяване на местно самоуправление, административно-правно и информационно обслужване на физически и юридически лица, териториално-селищно устройство, финансово-стопански дейности и управление на собствеността, администриране на дейностите по благоустрояване и комунални дейности, изпълнение на делегираните държавни функции в областта на образование, култура, здравеопазване, социални дейности, опазване на околна среда, развитие на спорт и туризъм, отбранително- мобилизационна готовност и опазване на обществения ред и сигурност.

В съответствие със стандарта СУК се включва: наръчник по качеството, в който са определени и целите по качеството; 7 общи процедури, включително за провеждане на най-малко веднъж на годината вътрешни и външни одити, както и преглед от ръководството; 19 инструкции. Ежегодно се прави преглед от ръководството за изпълнението на политиките по СУК.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



В общината е въведена и Система за финансово управление и контрол, която по свои процедури също се одитира и наблюдава. Двете системи – за финансово управление и контрол и за управление на качеството при целеполагането се опират на целите в ОПР.

В резултат на извършен анализ на наличните механизми за контрол по изпълнението на политики, мерки, програми, прилагани от община Долни чифлик може да се направи извод, че към момента **в общината са налични, компетентно разписани правила и процедури за осъществяване на мониторинг по изпълнението на по-голяма част от прилаганите местни политики.**

Чрез тях общината има поглед върху посоката на развитие в конкретния сектор и последващите проекти, които трябва да се разработват за обслужване на стратегическите цели. Формулираните индикатори допринасят за ефективното наблюдение за изпълнението на всяка конкретна политика.

## **2.2. Законови изисквания към наблюдението и оценката, в т. ч. на ОПР**

Наблюдението и оценката на изпълнението на стратегически планови документи в това число и ОПР като неделима част от документите за регионално развитие се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. Наблюдението и оценката отчитат резултатите от изпълнението на документите, които допринасят за регионалното развитие (чл. 30 ЗРР във връзка с чл. 76, ППЗРР).

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите за регионално и местно развитие съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



за управление, и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие (чл. 77 ППЗРР).

За постигане целите на наблюдението се изгражда система за наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение на общинския план за развитие (чл. 78 ППЗРР).

**Орган за наблюдение на общинския план за развитие е Общинският съвет.** В процеса на наблюдение на изпълнението на на стратегически планови документи в това число и ОПР Общинският съвет осигурява участието на заинтересованите органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на документи за стратегическо планиране на регионалното развитие (чл. 89 ППЗРР).

Общинският съвет като орган за наблюдение на изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие има следните задължения (чл. 81 ППЗРР):

- осигуряване на информация и данни и прилагане на система от индикатори за наблюдение по отношение на реализацията на целите и приоритетите за регионално и местно развитие;
- координация на дейностите по наблюдението между централните и местните органи на изпълнителната власт, други заинтересувани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство;
- осигуряване съответствие на действията по наблюдението с условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- обсъждане и одобряване на доклади за наблюдението на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие;
- осигуряване на комуникация и взаимодействие с административните структури, участващи в процеса на изпълнение на регионалните планове за развитие и на общинските планове за развитие;
- разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски;
- определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

**Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие (чл. 91 ППЗРР), като за резултатите от наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се разработва годишен доклад.**

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се **изготвя по определен от кмета на общината ред** и се одобрява от Общинския съвет по предложение на кмета на общината. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от Общинския съвет до 31 март на всяка следваща година. Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изпраща на председателя на Областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на общинския план за развитие.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



### 3. ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ

#### 3.1. Мониторинг/наблюдение и оценка на публични политики и стратегически планови документи

Разработването и прилагането на публични политики като приоритет на публичните власти и част от стратегическите документи означава:

1. Определяне на даден проблем или идея, вникване в свързаните с тях обстоятелства и контекст, и преобразуване първоначалната идея в политическа визия и ценности;
2. Преобразуване на политическата визия в програми и действия за постигане на определените резултати;
3. Изпълняване на програмите и действията;
4. Осъществяване на мониторинг на постигнатия напредък в изпълнението на програмите и действията, и след тяхната реализация се оценява постигнати ли са планираните резултати и до каква степен.
5. Резултатите на оценката са основната база за осъществяване на контрол върху процесите на изпълнение, на качеството на постигане на взетите решения и постигнати резултати, както и база за прилагане на превантивни и коригиращи действия.

В краткост процесът на управление на публични политики се състои от пет важни стъпки и измерения:

1. Вникване в проблема = стратегическо планиране;
2. Формулиране на решения = разработване на политики;
3. Осъществяване на решенията = прилагане;
4. Проверка на прилагането, оценка на процесите = мониторинг/наблюдение и оценка;
5. Предприемане на последващи (коригиращи и превантивни) действия = контрол и подобряване на процесите.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*





Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



**Мониторингът** на публични политики може да се определи като процес на системно и непрекъснато събиране и анализ на информацията относно хода на реализацията на политиката и постигането на поставените цели/резултати.

Основна задача на мониторинга на публичните политики е да се следят и измерват постигането на планираните цели и на ефективността им в хода на тяхната реализация. Целта на мониторинга е предоставянето на ключова информация за осъществения напредък на компетентните органи, отговорни за изпълнението и контрола на публичните политики.

В резултат на осъществявания мониторинг могат да се направят своевременни корекции в начина на изпълнение на политиките. Текущият мониторинг има особено важна роля при дългосрочните политики и програми, които се реализират в няколко фази. Осъществяването на всяка следваща фаза може да се предшества от мониторинг и оценка на дейностите и резултатите от предшестващите етапи.

Под понятието „мониторинг“ се разбира комплекс от три основни дейности – наблюдение, анализ и оценка на цялостния процес по изпълнение/реализация на публични политики. Мониторингът е важна част от работата за реализация на политики, защото чрез него сме в състояние да следим действията в развитие, да оценяваме успешните практики и да анализираме неуспешните.

Оценката е до голяма степен част от мониторинга, но често се отделя от него с оглед на това, че се фокусира единствено върху резултатите.

Мониторингът и оценката са взаимосвързани инструменти, които се използват за целите на управлението – осъществяване на контрол и вземането на управленски решения относно продължаването, изменението, допълването или прекратяването на реализацията на съответната политика или програма.

Чрез мониторинга и оценката могат да се идентифицират резултатите и приоритетните проблеми при осъществяването на определена

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



политика/програма и да се определят начините, по които да се подходи към тяхното развитие.

Мониторингът и оценката дават възможност целевите групи и заинтересованите страни да се въвличат в самоопределяне на техните нужди, в предлагането на приложими решения, в мобилизирането на наличните ресурси, при получаването на адекватна оценка за резултатите и страничните ефекти от реализацията на политиката/програмата.

Интегрална част от процеса на мониторинг и оценка е ангажиментът за споделяне на резултатите с националните и местни власти, неправителствените организации, целевите групи, заинтересованите страни, доставчиците на публични услуги и други социално-икономически партньори.

При осъществяването на мониторинга, анализа и оценката е логично да възникват въпроси, на които се търси отговор, като най-често срещаните са следните:

- Какви са последиците от политиката за различните групи бенефициенти, заинтересовани страни, засегнати общности?
- Какво е разпределението на положителните резултати от политиката между отделните ползватели и други заинтересовани страни?
- Има ли непредвидени странични ефекти от осъществяването на политиката и какви са възможните мерки за тяхното неутрализиране?
- Има ли рискове, които заплашват успеха на реализацията? До каква степен възможностите за усъвършенстване на дейностите се съчетават с избягване на рисковете за отрицателни последици?
- Каква институционална и организационна среда е необходима за осигуряване на участие заинтересованите страни в реализацията на политиките, тяхната оценка и развитие?

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Има ли изграден капацитет за осъществяване на политиката на всички равнища и какво е необходимо за неговото увеличаване?

Мониторингът и оценката на публични политики и стратегически документи са инструменти на доброто управление. Те са неотделима и значима част на процеса на вземане на решения и управление на цялостния цикъл на разработване, прилагане и оценяване на обществените политики. Те създават и гарантират:

- **Ефективност и ефикасност на политиките** и изграждането на стратегическа визия – институциите постигат резултати, адекватни на обществените нужди, като наличните ресурси се използват по най-добрия начин. Лидерите и обществеността изграждат широка и дългосрочна перспектива за добро управление и развитие.
- **Подобрение на качеството на изпълнението** на публичните политики, постиганите резултати, създаваните продукти и предоставяните услуги. Подобрява се и се развива капацитетът на всички институции, организации и техните мрежи, ангажирани с реализацията на политиките.
- **Отчетност** – отговорите на въпроса до каква степен политиките постигат своите цели, доколко рационално са използвани публичните ресурси, какви са обществените въздействия. Отчетността дава възможност на всички заинтересовани страни – социално-икономически партньори да преценяват степента, в която техните интереси са защитени.
- **Отговорност на управлението** – политиците и служителите в публичния сектор правят публични резултатите от упражняването на своите правомощия, вземат мерки при разминавания между планирани и получени резултати, поемат отговорност за грешки и некомпетентност.
- **Прозрачност на управленските процеси** – информацията за процедурите и отговорните институции са достъпни за

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



заинтересованите страни и обществеността, каналите за комуникация между заинтересованите страни и публичните власти са отворени.

- **Механизми за гражданско участие** – активните граждани получават възможност да участват във вземането на решения за реализацията на публичните политики или необходимостта от тяхната промяна.
- **Съгласие** – общественият дебат позволява съгласуване на различни интереси и постигане на съгласие и подкрепа за реализацията на публичните политики. В процеса на мониторинга и оценяването на публичните политики заинтересованите страни получават възможност за влияние върху тях, което води до мобилизация и координация на обществените действия на различните заинтересовани страни.

Резултатите от мониторинга и оценките подпомагат разработването на мерки и инструменти за развитие на обществените политики.

Мониторингът и оценката са средство не само за разбиране на проблемите, възникнали по време на реализацията на обществените политики, но и средство за намиране на осъществими решения.

### 3.2. Общински план за развитие

Общинските планове за развитие са част от системата от документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие (чл. 9 ЗРР).

С общинския план за развитие се определят средносрочните цели и приоритети за развитие, като се отчитат специфичните характеристики и потенциалът на общината и стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, съдържащи се в областната стратегия за развитие.

Общинските планове за развитие се разработват за 7-годишен период на действие, който съвпада с периода на действие на областната стратегия за развитие.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



Общинският план за развитие се обсъжда и съгласува със заинтересуваните органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината (чл. 36 ППЗРР).

Общинският план за развитие се обсъжда и приема от Общинския съвет по предложение на кмета на общината. Общинският съвет също така одобрява годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие по предложение на кмета на общината (чл. 24 ЗРР).

За ефективното и ефикасното изпълнение на общинския план за развитие програмата за неговата реализация може да се актуализира при необходимост с решение на Общинския съвет по предложение на кмета на общината (чл. 38 ал. 4 ППЗРР).

Изпълнението на общинския план за развитие се отчита чрез годишни доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие на основата на данните от системата за наблюдение и оценка на общинския план за развитие, посочва чл. 40 от ППЗРР.

## **4. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАНОВИ ДОКУМЕНТИ, В Т. Ч. ОПР**

### **4.1. Правила на мониторинга и оценката, произтичащи от нормативните документи за регионално развитие за представителите на местната администрация**

Наблюдението и оценката като неделима част от документите за регионално развитие се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. Наблюдението и оценката отчитат резултатите от изпълнението на документите, които допринасят за регионалното развитие (чл. 30 ЗРР във връзка с чл. 76 ППЗРР).

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите за регионално и местно развитие съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление, и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие (чл. 77 ППЗРР).

За постигане целите на наблюдението се изгражда система за наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение на общинския план за развитие (чл. 78 ППЗРР) и взивисимост от естеството на другите планови документи.

Системата за наблюдение обхваща:

- Източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация;
- Индикаторите за наблюдение;
- Органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа;
- Системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Наблюдението на изпълнението на стратегическите планови документи, в т. ч. на общинския план за развитие се извършва въз основа на данни на Националния статистически институт, на административната статистика на Агенцията по заетостта, както и на данни от други надеждни регионални и местни източници на информация (чл. 79 ППЗРР).

Индикаторите за наблюдение на стратегическите документи и общинските планове за развитие отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие, определени в съответните документи, в т. ч. на ОПР, въз основа на данните за физическото и финансовото им изпълнение (чл. 80 ППЗРР). Индикаторите за наблюдение отчитат конкретните продукти,

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



резултатите и въздействието от изпълнението на целите и приоритетите за развитие.

Орган за наблюдение на общинския план за развитие е Общинският съвет. В процеса на наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие Общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на общинския план за развитие (чл. 89 ППЗРР).

Общинският съвет като орган за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие има следните задължения (чл. 81 ППЗРР):

- Осигуряване на информация и данни и прилагане на система от индикатори за наблюдение по отношение на реализацията на целите и приоритетите за регионално и местно развитие;
- Координация на дейностите по наблюдението между централните и местните органи на изпълнителната власт, други заинтересувани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство;
- Осигуряване съответствие на действията по наблюдението с условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване;
- Обсъждане и одобряване на доклади за наблюдението на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие;
- Осигуряване на комуникация и взаимодействие с административните структури, участващи в процеса на изпълнение на регионалните планове за развитие и на общинските планове за развитие;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски;
- Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие (чл. 91 ППЗРР – тук и последващите), като за резултатите от наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се разработва годишен доклад.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се **изготвя по определен от кмета на общината ред** и се одобрява от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Годишният доклад е с акцент върху степента на изпълнение и конкретните резултати от реализацията на отделните проекти. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие съдържа информация за:

- Общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;
- Постигнатия напредък по изпълнението на целите, приоритетите и мерките на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
- Действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:

- мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*





Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;

- мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие;

- мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината;

- мерките за прилагане принципа на партньорство;

- резултатите от извършени оценки към края на съответната година;

- Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Препоръчва се да се изработи структура на годишните доклади за наблюдение на ОПР, която да се одобри от кмета на общината и да се използва за целия период на наблюдение изпълнение на документа. Този подход улеснява подготовката на анализи и оценки на изпълнението на ОПР за определен период с цел упражняване на контрол от страна на Общинския съвет и гражданските структури и предприемане на коригиращи и/или превантивни действия.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от Общинския съвет до 31 март на всяка следваща година..

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на общинския план за развитие.

Докладите за междинни оценки предоставят информация за:

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Постигнатия напредък в изпълнението на целите и приоритетите за развитието на общината;
- Възникналите проблеми и предприетите от компетентните органи действия за тяхното преодоляване;
- Прогноза за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на ОПР до края на периода на неговото действие

Експертите, участващи в извършването на мониторинг и оценки на общинските планове за развитие трябва да отговарят на следните изисквания за квалификация (чл. 83 ППЗРР):

- да имат придобита образователно-квалификационна степен "магистър";
- да са осъществявали ръководна, експертна, преподавателска или научна дейност в продължение най-малко на 5 години през последните 10 години в областта на устойчивото интегрирано регионално и местно развитие, в т.ч. изработване на социално-икономически и екологични анализи, проучвания, стратегии, планове, програми, доклади и оценки в публичния сектор;
- да притежават опит в подготовката, осигуряването на информация и публичност и оценката на дейности, свързани с провеждането на регионалната политика и прилагането на структурните инструменти на ЕС.

#### 4.1.1. Вътрешен и външен мониторинг

Мониторингът може да е вътрешен и външен за общината. Външен мониторинг се използва, за да се проверят резултатите от вътрешен мониторинг.

Вътрешният мониторинг се извършва от експерти – служители в съответната администрация. При него се акцентира върху разпределението на наличните ресурси, разходването на отпуснатите средства, изпълнението на

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



задачите, спазването на сроковете, възникването на непредвидени обстоятелствата, предлагането на уместни промени, внасянето на своевременни корекции, както и върху установяването на действителния напредък в прилагането на определена политика (програма, проект) в дадена област. Вътрешният мониторинг трябва да е ежедневна дейност на експертите, определени от компетентния орган, осъществяващ прилагането на ОПР. Като резултат от вътрешен мониторинг е изработването на годишните доклади за изпълнение на общинските планове за развитие.

Външният мониторинг се възлага от компетентния орган на външни за съответната администрация експерти, ангажирани според процедурата за възлагане на обществени поръчки. Външният мониторинг създава допълнителна сигурност по отношение на независимостта, откритостта, обективността и прозрачността при оценката на междинните и крайните резултати. Специално внимание се обръща на точното съответствие с приетите правила и на ефективното усвояване на финансовите средства. Като резултат на външен мониторинг се определя извършването на междинен и окончателен доклад от оценката на общинските планове за развитие.

Експертите, участващи в извършването на външен мониторинг, като квалификация следва да отговарят на изискванията към експертите, които извършват оценки на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие, посочени в чл. 83 ППЗРР.

При възлагане на външен мониторинг и оценки на ОПР органите за управление на регионалното развитие изискват писмени доказателства за установяване на съответствието с изискванията към експертите и за липсата на конфликт на интереси между експертите и възложителя.

#### **4.1.2. Източници на информация за извършване на наблюдение и оценка на стр. документи, в т. ч. и ОПР**

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



Оценката на изпълнението на ОПР се извършва чрез сравняване на постигнатите резултати с данните за изходното състояние и базисния сценарий. Освен обективните технически и икономически резултати е необходимо да бъдат отчетени и неподлежащите на количествена оценка резултати, както и косвените резултати. В резултат на оценката могат да бъдат предложени промени в някои от целите и параметрите на ОПР, както и промени в инструментите за тяхното изпълнение.

Основните надеждни източници на информация за извършване на оценката са:

- Годишни/междинен доклади за изпълнение на ОПР на общината от предходни години;
- Информация на подадените, изпълнявани, прекратени и изпълнени проекти, съфинансирани от европейските фондове (ИСУН);
- Въпросници и/или анкетни карти за анкетиране на членове на общинския съвет, общински експерти и гражданите в общината;
- Протоколи от публични обсъждания, работни срещи със социално-икономическите партньори на местно ниво и др. под, тематично свързани с реализацията на ОПР;
- Работна статистика, работни документи и бележки, създадени от общинската администрация по време на изготвяне на ОПР;
- Информация относно предишни осъществени планове и проекти на местно ниво;
- Статистически данни, създавани и обработвани от съответната община;
- Актуализация на Общинския план за развитие (ако има такава);
- Актуализация на Областната стратегия за развитие (ако има такава);
- Годишни доклади за изпълнение на бюджета на общината;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Данни от Национален статистически институт и Териториално статистическо бюро – Варна;
- Данни от Общинска служба “Земеделие” гр. Долни чифлик към Министерство на земеделието и горите;
- Секторни и оперативни стратегии и програми;
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2005-2015 година;
- Регионален план за развитие на Североизточен район за планиране 2007-2015 година и следващия.

Мониторингът и оценката предполагат изследване на базисна изходна ситуация и проследяване с времето на промените, до които довеждат интервенциите в резултат от прилагането на ОПР. Това означава, че общинският план за развитие следва да съдържа индикатори и изходни данни за измерване на напредъка, чрез които се описва проблемът или ситуацията преди въвеждането на новата политика. Съответно изследва се новата ситуация на базата на сравнение с изходната.

Ако изходните данни не са налични в документа, за измерител на промените във времето се използват целеви въпросници и анкетиране на експерти в съответната област и/или граждани на общината. Ако не може да се установи конкретна промяна чрез използването на въпросник, следва да се формулира измерител на текущото състояние, който да се използва при бъдещи справки.

#### **4.1.3. Индикатори за оценка на изпълнението на стратегическите планови документи, в т. ч. ОПР**

За да се реализира мониторингът и най-вече оценката (съсредоточена върху конкретните резултати), се изисква целите, приоритетите и мерките да се измерват с конкретни индикатори, предварително определени и количествено изразени.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



Системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на стратегическите планови документи и Общинския план за развитие има за крайна цел да повиши ефективността и ефикасността на използваните материални, финансови и човешки ресурси за постигане на желаните резултати и въздействие.

Избраните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на стратегическите документи, в т. ч. и Общинския план за развитие на община Долни чифлик 2014-2020 г. следва да са съпоставими с текущите макроикономически и секторни процеси и с основните индикатори, използвани в системите за наблюдение по оперативните програми, а също така да отразяват и спецификата на района. Те следва да отговарят на изискванията на "Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020) и Общински планове за развитие (2014-2020).

Избраните индикатори следва да са:

- ✓ **Конкретни** - ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на информацията;
- ✓ **Измерими** - за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни;
- ✓ **Достъпни** - има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и качество и са достъпни на приемлива цена;
- ✓ **Адекватни** - обосновани и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие;
- ✓ **Обвързани са с времето** - на базата на периодична информация, позволяваща сравнения между базови, междинни и целеви стойности в процеса на наблюдение на напредъка и постигането на целите.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



За целите на отчитане изпълнението на стратегическите планови документи и ОПР ще се използват следните видове индикатори:

- **Общи индикатори**
- **Специфични индикатори:**
  - индикатори за въздействие;
  - индикатори за резултат.

*Общите индикатори* отчитат приноса на съответния планов документ и Общинския план за развитие на община Долни чифлик 2014-2020 г. за постигане целите на Стратегия „Европа 2020“ и Националната програма за реформи. Те включват и индикатори в областта на регионалната политика за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2014 - 2020 г.

## ОБЩИ ИНДИКАТОРИ

- **Заетост на населението на възраст 20-64 г. (%)** – Източник: Агенция по заетостта и НСИ
- **Цели „20/20/20“ по отношение на климата/енергията:**
- **А) Съкращаване на емисиите на CO<sub>2</sub> (%)** – Източник: РИОСВ;
- **Б) Дял на ВЕИ в крайното енергийно потребление (%)** – Източник: Община Долни чифлик и електроразпределително дружество;
- **В) Повишаване на енергийната ефективност (%)** – Източник: Община Долни чифлик;
- **Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище (%)** – Източник: образователните институции в Община долни чифлик;
- **Нарастване на дела на висшистите (%)** – Източник: НСИ;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- **Брой предприятия, получили безвъзмездна финансова помощ** – Източник: ИСУН и ДФЗ - РА;
- **Брой посещения на подпомаганите туристически атракции** - Източник: Община Долни чифлик;
- **Брой регистрирани туристи в легловата база** – Източник: Община Долни чифлик;
- **Приходи от туристически услуги**: Източник: НСИ;
- **Брой новосъздадени работни места** - Източник: НСИ

Специфичните индикатори за въздействие и резултат могат да съдържат следното:

Примерни индикатори, касаещи „инфраструктура“:

- Дължина на новоизградената или подобрена пътна мрежа (км на мрежата);
- Дължина на новоизградена/рехабилитирана ВиК-инфраструктура (км на мрежата);
- Население с подобрен достъп до ВиК-услугите (нарастване в % и бр. за периода);
- Изградени пречиствателни станции за отпадъчни води (бр.);
- Рекултивирани сметища (бр.);
- Изградени/рехабилитирани обществени сгради (бр.).

Примерни индикатори, касаещи „околна среда“:

- Процент на отпадъчни води, подложени на пречистване (%);
- Домакинства с подобро водоснабдяване и канализация (%);
- Подобряване и възстановяване на естествената околна среда, развитие на екологичната инфраструктура (%);
- Рехабилитирани площи, нарушени от ерозия, замърсяване или свлачищна дейност (дка);

Примерни индикатори на темата „социална инфраструктура“:

- Брой на населението, получило нов достъп до здравни услуги (%)

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*





Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Провеждани прояви по линия на културния, фестивалния и конгресния туризъм
- Нарастване на коефициента на заетост от ... през .... г. до над ... % през 2015 г. и около ... % за жените

Конкретният набор от индикатори може да бъде променян, разширяван и допълван с препоръките от междинен доклад за оценка изпълнението на ОПР.

#### **4.2. Правила и механизъм на гражданско участие в етапа на мониторинг, оценка и контрол на изпълнението на стратегическите планови документи, в т. ч. и ОПР**

Нормативната уредба, свързана с регионалното развитие определя задължения на кмета на общината за обсъждане и съгласуване на стратегическите документи в т. ч. и Общинският план за развитие със заинтересуваните органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината (чл. 36 ППЗРР) само в етапа и процеса на подготовка на документа.

Формулиране и разработване на качествена политика за развитие на общината изисква сериозни ресурси и време, които не са по силите само на местната администрация.

Развитието на гражданското общество предполага даване на възможности за участие, както на отделни граждани, а така също и на техни сдружения и представители в обсъждането на проблемите и насоките за развитие на местните политики. От друга страна, чрез това участие се гарантира наличието на коректив на административните решения и

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



повишаване на равнището на прозрачност на взетите решения относно приоритетите в политиките и техните реализации.

**Механизмите за гражданско участие** на практика се прилагат чрез три основни инструмента за осъществяване на партньорства:

- **Информиране** – *еднопосочни информационни потоци*, при които местните власти изготвят и предоставят информация, предназначена за гражданите и техните организации. Осъществява се чрез официални документи; пресконференции, радио и телевизионни предавания, създаването на електронни страници и уеб базирани канали на информация; отговори на въпросници и проучвания, безплатни телефони за „горещи линии“ и др.
- **Консултиране** – *двупосочна връзка*, при която гражданските организации осъществяват обмен на информация с държавните институции. Консултациите включват оценки на бенефициентите, събиране на обратна информация и отзиви, срещи в общината, фокус групи, конференции, кръгли маси, обсъждания и др. форми.
- **Ангажиране или активно участие** – *връзка, основаваща се на партньорство с местните органи*, при което гражданите и техните организации вземат активно участие в процеса на разработване на конкретни дейности и политики. При него се признава ролята на гражданите в процеса на предлагане на варианти, въпреки че отговорността за окончателното решение или формулирането на дадена политика се поема от съответния компетентен орган.

Съществуват и форми на сътрудничество между местната власт и гражданските организации, при които контролът върху взетите решения е споделен. Споделеното при вземане на решения е полезно, когато познанията, капацитетът и опитът на външните участници са критични за постигането на

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



целите на политиката. В тази ситуация са по-засилени тенденциите за отговорност при изпълнение на взетите решения, интереса от наблюдение на качеството на изпълнение на решенията, упражняването на контрол от различни заинтересовани страни, изграждането и прилагане на култура за отчетност и публичност на постигнатите резултати от местната власт.

**Насоките за взаимодействие** между местната власт и гражданските организации могат да се систематизират както следва:

- Съвместно разработване на цялостна политика на общината за местно развитие, на определени целеви политики и програми (например финансова политика, програма за социално подпомагане, стратегия за работа с младите хора в общината и др.), **както и на споразумения за съвместна дейност.**
- Въвличане на СГО в работата на комисиите към Общинския съвет, **излъчване на експерти от общинската администрация за съвместна работа със СГО.**
- Създаване на **групи за обществено наблюдение, оценка и контрол на проблемите**, групи за граждански диалог, **консултативни и обществени съвети към кмета**, мрежи и коалиции за партньорство и др.
- Изграждане на **временни, или постоянно действащи органи** за взаимодействие между Общински съвет, общинска администрация и СГО.
- Обединяване на усилията за финансиране на значими местни дейности.
- Създаване на **публичен регистър на СГО в общината**, който да отразява сферите им на дейност, осъществените партньорства и изпълняваните проекти.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



Препоръчва се сформирание на представителна работна група от експерти от всички заинтересовани страни и организации и изграждане на експертен екип за мониторинг, които да подпомага администрацията на общината при организиране и провеждане на наблюдението и оценката на изпълнение на ОПР и др. стр. документи.

Предложение за участници в работната група и експертния екип за мониторинг на изпълнението на ОПР и др. стр. документи:

- **Представители на местната власт** – членове на Общински дирекции, които участват в ръководството и управлението на общински програми или подкрепят инициативата и изпълняват функцията на посредници при осъществяването на мониторинг на програми и проекти на европейско, национално и регионално ниво.
- **Представители на СГО – НПО**, читалища, пенсионерски клубове, училищни настоятелства и др.
- **Институциите** – представители на държавните институции и ведомства в територията на общината и областта, като експерти при организиране на процесите за набиране, организирането и анализирането на специализирани данни и информация и изготвянето на експертни становища по конкретни индикатори за мониторинг.
- **Представители на бизнеса** – участват като партньор на гражданското общество, който осигурява експертна оценка, финансова и логистична подкрепа.
- **Медиите** – имат ключовата роля при популяризиране на инициативите и посредничат при диалога със широката общественост в процеса на мониторинг.
- **Експерти** – независими експерти, привлечени с цел изготвянето на адекватни становища и заключения по конкретните проблеми.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



Взаимодействието между местната власт и гражданските организации при разработване на политики съдейства и за изграждане и развитие на местни партньорства и капацитет, тъй като постигането на консенсус по приоритетите на политиката е от особено значение за получаване подкрепата на общината при кандидатстване на неправителствените организации с проекти, които да допринасят за реализирана на местната политика за развитие.

Възможността за участието на представителите на неправителствените организации в откритите заседания на Общинския съвет е необходимо условие за продължаване на съвместната работа по прилагане на политиката, осъществяването на мониторинг и граждански контрол при оценяване на резултатите от различните политики.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



## РЪКОВОДСТВО

### към Методология с унифицирана система от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на стратегически планови документи в това число и ОПР

#### 1. Работна група за наблюдение (мониторинг) на изпълнението на стратегическите планови документи, в т. ч. ОПР

Препоръчително е Кметът на общината да създаде работна група за наблюдение реализацията на стратегическите планови документи, в т. ч. и ОПР. Групата за наблюдение следва да включва представители на общински експерти и ръководители, представители на социално-икономическите партньори – медии, представители на граждански и бизнес организации.

В рамките на дейността си групата за наблюдение изготвя регулярни или конкретни отчети, които предоставя на Кмета на общината. В отчетите се оценява и напредъкът при изпълнението на документите. Групата активно подпомага експертите, наети чрез конкурсна процедура, да изготвят годишен/междинен/окончателен доклад за оценка на реализацията на ОПР.

Предложение за дейности на работната група за наблюдение изпълнението на стратегическите документи:

- Разглежда и утвърждава индикаторите за наблюдение относно изпълнението на съответния програмен документ, в т. ч. ОПР;
- Периодично набира, структурира и анализира информация и данни, извършва преглед на постигнатия напредък (на 3 или 6 месеца), които предоставя и експертите при подготовка на годишния и/или междинен и/или окончателен доклад;
- Обсъжда резултатите и степента на достигане на целите и приоритетите;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- В работен план разглежда препоръките, формулирани в различните типове доклади и предлага конкретни стъпки за прилагането им.
- Подготвя документи от проведените срещи и от работата на работната група.

## 2. Процедура

Процеса по мониторинг на изпълнението на стратегически планови документи за развитие чрез оценката на показателите следва да се реализира в следните етапи:

### Етап 1 – Определяне обхвата на мониторинга

В рамките на този етап, отговорните лица/структури следва да дефинират:

- **Обект на мониторинга:** Какво ще бъде подложено на оценка/наблюдение – цялостното изпълнение на конкретна политика; конкретни дейности по изпълнение на политиките за развитие; качество на изпълнението; съответствие на изпълнението със заложените стратегически цели;
- **Ниво на приложение:** Дали ще обхваща дейността на цялата администрация или отделни звена;
- **Определяне на заинтересовани страни/партньори:** определяне на конкретните заинтересовани страни и механизми за тяхното включване в процеса;
- **Необходими ресурси:** Необходимите човешки, финансови и др. ресурси за изпълнение на дейностите по мониторинг.

### Етап 2 – Определяне на типа показатели/индикатори които ще бъдат оценявани

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



В рамките на този етап следва да бъдат избрани конкретните показатели, които ще бъдат подложени на наблюдение и оценка: Дали ще бъдат оценявани: процеси (по прилагане на отделните политики) конкретни резултати, продукти или цялостното въздействие на политиката, обект на мониторинга.

### **Етап 3: Включване на заинтересовани страни и партньори**

В процеса на включване на заинтересованите страни и потенциални партньори следва да се идентифицират:

- Подхода за осъществяване на комуникация и ангажиране на съответните заинтересовани страни;
- Модели на взаимодействие, комуникация и получаване на обратна връзка;
- Необходимост и ниво на ангажираност на заинтересованите страни в процеса на мониторинг.

### **Етап 4 - Изготвяне на мониторингов план**

Мониторинговият план следва да съдържа информация за:

- Целите на мониторинга;
- Времеви обхват и периодичност на оценката на отделните показатели/ключови индикатори;
- Необходими ресурси;
- Комуникационен план и подходи за включване на заинтересованите страни;
- Идентифицирани източници на информация и конкретни методи за събиране(вкл. разпространение на въпросници, провеждане на интервюта или срещи, когато това е необходимо), оценка и сравнение;

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*





Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Обхват на мониторинга по отношение на административната структура (дали ще обхване цялостната дейност на администрацията или дейността на отделни звена);
- Кои показатели/ключови индикатори ще бъдат подложени на оценка и сравнение;
- Отговорни служители/звена за провеждане на мониторинговите дейности;

### **Етап 5 - Определяне на изводите и резултатите**

В рамките на този етап следва да се определят:

- Какви са идентифицираните добри практики по изпълнение на местни политики за развитие?
- Какви са проблемите и областите, в рамките на които е необходимо предприемането на конкретни мерки за подобряване процеса по изпълнение на конкретни политики?

### **Етап 6 - Изготвяне на препоръки за подобрене процеса на изпълнение на конкретни местни политики за развитие**

При изготвянето на препоръки следва да се имат предвид:

- Необходимите мерки и дейности, които следва да бъдат предприети;
- Кой е отговорен за реализация на посочените мерки и дейности?
- Изпълнението на посочените мерки и дейности свързано ли е с допълнителни разходи?
- Период на изпълнение на предложените мерки и дейности?
- Какви са очакваните резултати от реализацията на дейностите?

### **Етап 7 - Отчитане на резултатите от мониторинга**

Този етап включва:

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



- Определяне на лицата отговорни за отчитането;
- Определяне на органите/структурите, за които са предназначени резултатите от проведенният мониторинг.

Графично представяне на процеса:



### 3. Координация и сътрудничество между областта, общините и региона

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



Мониторингът на реализацията на дадена политика/програма/проект по дефиниция е постоянен и текущ. Отчетността по мониторинга обаче се осъществява не на ежедневен принцип, а на по-малки или по-големи интервали от време. В случая с реализацията на конкретно на общинските планове за развитие е прието да се изискват:

- Годишни доклади за изпълнение на общинския план за развитие;
- Междинна оценка, която се оформя в междинен доклад;
- Окончателна оценка, които се оформят в окончателен за изпълнение на общинския план за развитие.

Координацията и сътрудничеството на местно, областно и регионално ниво следва да бъде по отношение на срокове за изготвяне на трите упоменати по-горе типа доклади, но и по отношение обмяна на успешни практики и опит при мониторинг, наблюдение и реализация, както на общинските планове за развитие, така и за други стратегически документи.

Копие от приетите от Общински съвет годишни доклади за наблюдение и доклади за оценка на изпълнението на общинския план за развитие се изпраща на председателя на Областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

Всеки един от докладите за мониторинг, оценка и реализация на общинския план за развитие – годишен, междинен, окончателен – се предава своевременно на областна администрация, където ще послужи за мониторинг, оценка и реализация на областната стратегия за развитие.

Резултатите от наблюдението и оценките на общинските планове за развитие и на регионалните планове за развитие се отчитат при изпълнението на съответните областни стратегии за развитие и на Националната стратегия за регионално развитие (чл. 82. ППЗРР).

#### 4. Публичност и прозрачност

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



ЗРР определя документите на регионалното развитие на различни административни нива като официална публична информация. В тази връзка стратегиите, плановете и програмите за регионално и местно развитие, както и документите и действията на държавните органи и на органите на местното самоуправление, свързани с тяхното изработване, одобряване, приемане, актуализиране, изпълнение, наблюдение и оценка, са официална обществена информация.

Органите на местната власт следва да информират своевременно и по подходящ начин обществеността за характера и същността на тези документи и за действията, свързани с изработването, одобряването, приемането, актуализирането, изпълнението, наблюдението и оценката на стратегиите, плановете и програмите за регионално и местно развитие, за необходимостта, потенциалните ползи и за последиците от тях, както и за постигнатите резултати.

На ниво община Кметът и Общинският съвет осигуряват информация и публичност на общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции (чл. 41. ППЗРР), както би следвало и за другите стратегически планови документи.

Общинският съвет, по-конкретно, като орган за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие е задължен да определи и да осигури изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

Докладите за наблюдение и оценка за изпълнението на стратегическите планови документи се публикуват на интернет-страницата на общината от общинска администрация, като изискване на ЗРР и ППЗРР в рамките на мерките за публичност и прозрачност на документите.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд  
Инвестиции в хората



При изграждане и функциониране на Единната информационна система (ЕИС) за управление на регионалното развитие за различните административни нива следва да се публикуват за обществено ползване Общинският план за развитие и докладите от мониторинга, анализа и оценката на неговата реализация – годишни, междинен и окончателен (чл. 91 ППЗРР), както и на другите планови документи. Целта на ЕИС е постигане на ефективното и ефикасното управление на регионалното развитие и осигуряването на информация, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, финансирането, наблюдението и оценката на регионалното развитие.

*Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*